

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Toruniu

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY
ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

www.bydgoszcz.rdos.gov.pl

Wilk
Canis lupus

01

CO WARTO WIEDZIEĆ O WILKU?

Wilk *Canis lupus* to gatunek, który był niegdyś powszechnie spotykany, jednak w ciągu ostatnich 200 lat na skutek prześladowań i eliminacji oraz presji człowieka wycofał się z większości zajmowanych terenów. Z gatunku pospolitego stał się gatunkiem ginącym, wpisanym do czerwonej księgi gatunków zagrożonych wyginięciem. Wilk żywi się głównie dużymi i średnimi ssakami kopytnymi (jelenie, dziki, sarny), eliminując z reguły osobniki chore.

Wilki spełniają bardzo ważną rolę w przyrodzie, regulując liczebność zwierzyny, a pozostałości ich ofiar dostarczają pokarm wielu mniejszym zwierzętom. Żyje w grupach rodzinnych – watahach, liczących od 2 do 11 osobników, w których rozmnaża się tylko para dominująca „alfa” wydając jeden miot szceniąt w ciągu roku, którymi opiekuje się cała rodzina. Głównym zagrożeniem dla wilków jest człowiek. Wilki giną na drogach i torach, padają też łupem kłusowników. Jedynie niewielka część populacji ginie z powodu chorób i innych przyczyn naturalnych.

02

CZY WIESZ ŻE?

- ✓ Samica wilka to wadera, samiec basior.
- ✓ Wilk średnio żyje 6-8 lat.
- ✓ Wilk osiąga masę do 70 kg przy wysokości w kłębie 70 cm i długości ciała maksymalnie do 140 cm.
- ✓ Wilki potrafią biec z prędkością do 60 km/h, w ciągu dnia wilki mogą pokonać dystans ponad 60 km.
- ✓ Terytorium watahy obejmuje ok. 300 km.
- ✓ Słuch wilka jest dwadzieścia razy lepszy niż człowieka.
- ✓ Ich długi pysk kończy się wrażliwym nosem, który jest sto razy lepszy od ludzkiego.
- ✓ Wilk jest przodkiem wszystkich ras psów domowych.
- ✓ Dorosłe wilki mają duże łapy. W pełni dorosły wilk ma łapę o długości prawie 13 centymetrów i szerokości 10 centymetrów.
- ✓ Wilki są monogamiczne.

03

WILK TO GATUNEK CHRONIONY

Wilk w Polsce zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt objęty jest ścisłą ochroną gatunkową. W stosunku do chronionych gatunków zwierząt, w tym również wilka, zostały wprowadzone zakazy, między innymi: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania lub chwytania, przetrzymywania, niszczenia lub uszkadzania nor i legowisk oraz umyślnego płoszenia lub niepokojenia. Wilka również chroni prawo europejskie. Jako gatunek został uwzględniony w Załączniku II i IV Dyrektywy Siedliskowej, dla którego wyznacza się obszary Natura 2000.

04

WILK UNIKA CZŁOWIEKA

Wilk jest z natury bardzo ostrożny i wskutek wielowiekowych negatywnych doświadczeń z człowiekiem stara się nas po prostu unikać.

Jednak sprowokowany lub zaskoczony (np. podczas żerowania) może się okazać bardzo niebezpieczny. To samo dotyczy wadery, która w pobliżu nory będzie stała w obronie swoich młodych.

05

NIE OSWAJAJ WILKA

Wilki choć bardzo płochliwe, jednak przyzwyczajone do naszej obecności, np. poprzez dokarmianie lub trzymanie w niewoli, mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Wilki bardzo szybko się przyzwyczajają do korzystania z pokarmu dostarczanego przez człowieka, odczuwając przed nim coraz mniejszy lęk.

06

PILNUJ SWOJE ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

Wilki polują na zwierzęta dzikie, głównie sarny, jelenie i dziki. Może się zdarzyć, że wilk zapoluje na zwierzęta gospodarskie. Najczęściej dopuszcza się tego osobnik, który opuścił watahę i szukając łatwej zdobyczy podchodzi do osad ludzkich. Proceder taki może mieć również miejsce w sytuacji gdy para rodzicielska zostanie zabita np. poprzez kolizję z samochodem. Młode wilki, aby przeżyć nie mając wystarczającego doświadczenia, próbują polować na łatwiejszą zdobycz, czyli na zwierzęta gospodarskie.

07

JAK ZABEZPIECZYĆ ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE PRZED ATAKIEM WILKÓW?

W diecie wilka zwierzęta hodowlane stanowią zaledwie 2-3% (w Polsce rocznie to około 1 tys. sztuk). W celu uniknięcia strat warto stosować podstawowe zasady bezpieczeństwa:

- ✓ Na nieogrodzonych pastwiskach leżących w pobliżu lasów, wąwozów, gęstych zagajników nie należy pozostawiać zwierząt bez nadzoru również w ciągu dnia, szczególnie podczas złej pogody.
- ✓ Na noc powinny się spędzać zwierzęta hodowlane z pastwisk do odpowiednio zabezpieczonych zagród lub budynków gospodarczych. Zagrody można zabezpieczyć przy wykorzystaniu wysokiego ogrodzenia, fladry, pastucha elektrycznego, lub psa stróżującego. Jednocześnie stosowanie kilku metod gwarantuje lepszą ochronę.

08

JAK OTRZYMAĆ ODSZKODOWANIE?

- ✓ W każdym przypadku spotkania wilka na wolności należy zachować spokój i ostrożnie się oddalić. Jeśli na nasz widok dzikie zwierzę nie ucieka, istnieje możliwość, że jest chore. Należy o tej sytuacji powiadomić odpowiednie służby ochrony przyrody.
- ✓ Po wystąpieniu szkody konieczne należy zwiększyć nadzór nad zwierzętami. Zabite zwierzę leżące na pastwisku zaraz po sporządzeniu protokołu z szacowania szkody, należy bezzwłocznie usunąć, aby nie zwabił drapieżników.
- ✓ Nie wolno wywozić padłego inwentarza do lasu, ponieważ sprzyja to przyzwyczajaniu drapieżników do żerowania na zwierzętach gospodarskich.
- ✓ Do najskuteczniejszych metod ochrony przed atakami wilków należą: psy pasterskie, ogrodzenie elektryczne i fladry.
- ✓ Za szkody wyrządzone przez wilki w pogłowiu zwierząt gospodarskich przysługują odszkodowanie. Podstawą prawną do wypłaty odszkodowania, a także dokonywania oględzin miejsca wystąpienia szkody oraz szacowanie jej wartości jest art.126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową.
- ✓ Do oględzin i szacowania szkód, a także ustalenia wysokości odszkodowania i jego wypłaty zobowiązany jest w imieniu Skarbu Państwa regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - dyrektor parku.